

[Hans Hansen (Rørby).]

skal derfor tillade mig på min gruppes vegne at fremsætte følgende forslag om overgang til næste sag på dagsordenen:

„Idet folketinget opfordrer regeringen til at foretage en folkeafstemning om det foreliggende forslag til beslutning inden ratifikationen, går tinget over til næste punkt på dagsordenen“.

Første næstformand (Arnth Jensen): Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Aksel Larsen: Hvad angår det netop stillede forslag til dagsorden og dets begrundelse, vil jeg sige, at vi naturligvis er tilhængere af, at denne sag afgøres ved en folkeafstemning fremfor ved en afstemning i denne sal med dens automatiske flertal. Men vi ville nu synes, det havde været bedre, hvis det, der var blevet foreslået, havde været, at der skulle være folkeafstemning om, hvorvidt Danmark overhovedet skal blive i Atlantpagten, eller om det skal frigøre sig for denne. Thi såvidt jeg forstod, havde det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby) ikke noget som helst imod, at Tyrkiet og Grækenland kom ind i Atlantpagten, hvis de selv ønskede det, idet det ærede medlem mener, at ethvert land, der selv ønsker det, skal med i Atlantpagten. Den begrundelse kan jeg ikke rigtig tage. Det næste bliver altså, at hvis Japan ønsker at komme med, så skal det ind i Den nordatlantiske Traktat — efter det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby)s mening. Det er meget muligt, at vi kan vente et diktat fra Amerikas Forenede Staters regering herom, men det rimelige, det logiske, det fornuftige udfra Danmarks synspunkt, det er det nu ikke.

Hvad i øvrigt angår denne sags behandling, så er den et typisk og tragisk eksempel på, hvor ansvarsløst, hvor udansk og udemokratisk der nu drives udenrigspolitik i Danmarks navn. Formelt forelægger man rigsdagen forslag til afgørelse om at optage Tyrkiet og Grækenland i Atlantpagten, men reelt er afgørelsen forlængst truffet, i strid med forfatningen og demokratiets grundregel og mening og i strid med regeringens løfter og forpligtelser. Vi kommunister vidste — og vi var ikke de eneste, der vidste det —, at på trods af regeringens løfter ville sagen blive afgjort i Ottawa, og at vi måtte regne med, at regeringen ville kapitulere overfor USAs pres. Og fordi vi regnede med

noget sådant, forlangte vi i god tid, at rigsdagen blev indkaldt, så den kunne udforme direktiver for de to ministre, der deltog i mødet i Ottawa, ikke mindst for udenrigsministeren. Vort krav om rigsdagens indkaldelse sendte vi til rigsdagens præsidium, men det blev afvist af præsidiets i en skrivelse af 6. september, hvori man meddelte, at efter de oplysninger, der forelå for præsidiets, måtte man mene, at der ikke på daværende tidspunkt var grundlag for en indkaldelse af rigsdagen.

Vi er ikke nået synderlig langt, hvad angår resultater af arbejdet i forfatningskommissionen, men i et af kommissionens udvalg er der i hvert fald enighed om, at hvis vi skulle få en ny forfatning, så skal det i den fastslås, at administrationen og det offentlige skal have pligt til at begrunde sine afgørelser. Det havde været ønskeligt, om rigsdagens præsidium, der udmærket vel var bekendt med, at sådan er indstillingen i forfatningskommissionen, havde fundet på at begrunde sin afgørelse, for det, der står i præsidiets svar til vort parti, er jo ingen begrundelse, eller rettere sagt, det er en begrundelse af den art, som man finder i mange domme og i mange administrative afgørelser, nemlig at „efter omstændighederne“ skal det ansøgte bevilges eller skal det ansøgte afslås. Det er ikke en begrundelse, der siger noget som helst.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre), som i dag med stor styrke og meget rigtigt har vendt sig mod den måde, hvorpå denne sag hidtil er blevet behandlet, og vendt sig imod forslaget om at optage Tyrkiet og Grækenland i Atlantpagten, er medlem af præsidiets, og det ærede medlem havde, dengang vi stillede vort krav til præsidiets, haft mulighed for at sikre sig, at rigsdagen var blevet indkaldt, eller i det mindste haft mulighed for at støtte kravet. Men han stemte for, at rigsdagen ikke skulle indkaldes; han motiverede det offentligt med, at han havde fået, som han mente, sikkerhed for, at der ikke ville blive truffet nogen afgørelse i Ottawa, og han tilføjede, at hvis disse forudsætninger ikke skulle holde stik, måtte man gå ud fra, at regeringen ville indkalde rigsdagen.

Jeg må sige til det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) og til medlemmerne af det radikale venstre, at de snart bør lære af erfaringen. De burde have været så kloge dengang, at de vidste — hvad der var rigtigt, og hvad størsteparten af de radikale blade her i landet skrev —, at man virkelig ikke kunne slippe den nuværende udenrigsminister løs i Ottawa, uden at han havde et bundet man-